

UDVARHELYI HIRADÓ

UDVARHELYMEGYE FÜGGETLEN POLITIKAI LAPJA.

Az „Udvarhelymegyei Jegyzői-Egyet” hivatalos közlönye.
Előfizetési árak:
egész évre 8 kor. fél évre 4 kor. negyed évre 2 korona.
Egy szám ára 16 fl. — Tanulóknak egész évre 6 korona.

Felolvas szerkesztő: **Becsek Aladár.**

Hirdetések a legolcsóbban számíttatnak. Nyilttér sora
50 állér. Megjelen hetenként egyszer, 6-8 oldalon vasárnap
A hirdetés és nyilttér díja előre fizetendő.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Becsek D. Fia könyvnyomda

Székelyudvarhely faszükséglete.

Székelyudvarhely, július 4.

Javában benne volnánk a nyárban s így talán nem is egészen aktuális olyan témával előhozakodni, a mely tulajdonképpen csak a tél kiszöbőu érdeklő fölötte a város polgárságát, azonban a kérdést napirendre hozta egy, Udvarhelymegye közigazgatási bizottságának legutóbbi gyűlésén történt, felszólalás.

Székelyudvarhelyen az utóbbi időben ugyanis, hogy az általános drágaság teljes legyen, a tüzelőfa árát is olyan mértékben felemelték, hogy annak beszerzése ma egyik legnagyobb gondját képezi a város közönségének. A tisztviselők fizetésemelése, a kisbirtokosság helyzetének javítása, magával hozta a piaci árak abnormális emelkedését, melyek — mint mult számunkban kifejtettük — elviselhetetlen mértékben nehezdednek a polgárságra, különösen a polgárság azon részére, mely a fizetésemelést csak a piaci árak emelkedésében konstataálhatja.

E város az eladósodott emberek városa. El van adósodva maga a város és annak majdnem minden polgára. Itt az orvosságot hiában keressük a társadalmi ferdeségek megszüntetésében, mert itt közigazgatási uton lehet és kell segíteni a közönségen. Ezért tartjuk mi különös súlylyal bírónak azt a felszólalást, mely bár egyik fogyasztási anyagnak olcsóbb árban való beszerezhetését célozza.

Nem kevesebbről van szó, mint annak a kérésnek kedvező elintézéséről, mely szeriut egy vállalkozó kérést adott be még a mult év folya-

mán avégett, hogy a havason levő több ezer öl tüzi fáját a Küküllő folyón Székelyudvarhelyre usztathassa.

A fa árak abnormális emelkedését éppen a fuvar költségek és napszámberék magassága okozza, mi kétségtelen arról bizonyít, hogy a falusi munkás és kisbirtokosság boldogulása, az anyagiakban való előrelépése fordított arányban áll a város polgárságával. Ezen a tarthatatlan állapotban van hivatalva részben segíteni a tüzi fának a Küküllőn való leszállítása, mely a fuvar költség kikerülése következtében kerek 100 perccenttel tenné olcsóbbá a székelyudvarhelyi piacon a tűzifa árát.

Az usztatási kérés még a mult év folyamán fel lett terjesztve a miniszteriumba, azonban, hogy annak egyszer kiegészítése iránt intéztekedtek, azóta semmi, abszolte semmi lépés nem történt annak elutasítása, vagy jóváhagyása tekintetében.

E város polgárságára, mint a mult alkalommal kifejtettük, ólom súlylyal nehezdedik a piac drágasága. Ezen segíteni kell, és segíteni, ha egy irányban is, most a kormányon, illetve a földművelésügyi miniszterium áll. A míg a jó módban, kedvező feltételek között élő nemzetiségi városok az állam kormány minden kedvezményében részesültek, az okszerű vasuti politika folytán a nagy kereskedelem minden áldását élvezik, addig Székelyudvarhely város polgársága minden téren háttérbe lett szoritva, s csak annyiban vetnek rá ügyet, hogy az állami terheket pontosan beszoálgtassa.

A városok és különösen a székely városok irányításában szükség, hogy czenkul a gazdasági szempontok sokkal nagyobb mértékben jussanak érvényre, mint eddig. A városi polgárság teherviselési képessége a szélső határokig igénybe vétetett az állam által, mit bizonyít az, hogy amíg a városok lakossága egyötöd részét teszi ki az ország lakosságának, addig az állami egyenes adóknak több, mint egyharmad részét szolgáltatják. Szubvenziókkal lehet itt-ott segíteni, de a városi polgárság fejlődésének alapfeltételeit csakis akkor és úgy segítheti elő a kormány, ha mindazon kezdeményezéseket, melyek közvetlen érintik a város polgárságának zsebet, hogy mást hamarjában ne emlitsek, mint éppen az új városi vámtarifát, — mely teljes egy egész év óta hever fejjel a miniszteriumban, kiszámíthatatlan kárt okozván a városnak, — továbbá az itt szóvátett fausztatást, melynek engedélyezése szintén egy év óta késik.

Az ügynek a közigazgatási bizottságban való szóvátétele után azonban reményünk van, hogy annak jóváhagyását most maga a közigazgatási hatóság fogja szorgalmazni, mivel nincs kétségünk, hogy a parttulajdonosoknál a fa usztatása akkor, amidőn a vállalkozó teljes anyagi garanciát vállalt, akadályra nem fog találni.

Szóval Székelyudvarhely város polgárságának alapos kilátása van arra, hogy már őszire faszükségletét a jelenleginek fele árán szerezhetheti be. Ez pedig felér a most megszavazott végrehajtási novellával.

A Balaton mellől.

Végtelen hangulat van a nyárban. Minden évszakok megvan a maga szenzációja, vagy jellegzetessége, úgy a nyár az, a melyben összpontosul minden kellemes. Az igaz, hogy a nyárnak vannak árnyoldalai is, de hát a meleg és por még inkább tűrhető nyáron, mint a zuzmora és csikorgó ut télen. A föld javai ilyenkor nyáron osztják áldásukat.

Nagyon szeretem a gyümölcsfákat. Gyönyörű látvány az, mikor a gyümölcsfák pompásan telve gyümölcscsel, inyit csiklandozva állnak. Igaz, hogy ez a látvány prózai, de mindamellott szép... Oly erős a szabad levegő, hogy a meglelő eltikádnat testet zsidbadás futja át, amely bódít, amely narkotizál, de édes mámorba ringat. Aztán édesebb az ébredés, mint az öntudatlan álom...

A sétányokon méhrájként nyúzsog a nyaralók, üdülők hatalmas tömege. Künön partokon mosolyogva leng a szellő; lábam elé rizza a hulló, friss, illatos rózsaszirmokat. A távolból ide látszik Tibany bércecs kupja és a templom, a viszhangos, a híres öreg templom. Éppen harangoznak. Ide hallatszik a nagy harang misztikus, mélabus bugása...

— Habó, habó! — valaki kiabál.

Igen. Most fejezték be a halászlégyéneket a halászlát, ok vettek észre és hívnak magukhoz, hogy az éjjeli halfogással dicsekedjenek...

Valahonnuét, messziről régi, de vérpezsdítő nótát hoz erre a szellő.

„Sir a kis lány a Balaton partján:
Mert elhagyta szeretője csalján”

A szabad léghen hímes pillék szállnak, merész kanyarulásokkal le-föl, le-föl... Mindenfelé mozgás észlelhető. Hangya-élet van itt nyaranta. Százezrek

töltik itt szabad idejüket és testük aczélos lesz, lelkek pedig megújodnak. Ja, mert a nyár mindeukit fölraz nyugalmából, tepsedéséből, életet lebelve a zaidbadt tagokba. Most szép a Balaton. Csöndes. Egyetlen hullámfor sem mutatkozik rajta. Olyan nyugodt, mintha tükör volna. Csak néha mozdul meg itt-ott gyöngög, amint egy-egy sirály prédája után kapva, testébe vágja hegyes csörét. Ilyenkor hangtalan, csöndes, keskeny hullám siklik végig rajta, lassan-lassan gyűrűzőe elenyész, aztán megint nyugodt lesz. Csak a sirály, a Balaton ezen nyughatatlan madarának kiállhatatlan vijjogása hallatszik folyton.

Téskintetem a tulsó partra osik. Pompás, festői ösze-viszeságban látszanak ide a zalai part apró házai, villái, nyaralói.

A tulsó parton valami hatalmas szárnyu madarak libegnek a vizen. Vitorlás bajók ozei, a Stefánia yacht-club füredi kikötőjéből. Ezzel jelzi a tulpart, hogy a nyaralók jól érzik magukat, amelyek-től csak úgy hemzseg a parti sétány.

Itt vannak a nyaralók: most ok az aktuális az egész partmentén. De van, illetve lesz még más, több aktuális is, mibelyt beköszöut 1909. nyara: meguyitják a balatonparti közvasutat és ezzel kapcsolatban a keszthelyi orsz. kiállhat. Losz szenzáció, aktuális, vigaság, céció, lámpionos tündérel a Balatonon és megymás. Jönnek majd ismét ezrével a nyaralók. Nem fognak unatkozni!... Itt soha sem unatkozik senki...

A frissen kaszált, száradó fü illata messze szálllong. És én megyek. Megyek, mert látni vágyom az életet, a mozgalmat, az édest...

Sokat jártam már ma. Hajnal óta taposom a harmatos füvet. Elfáradok. Elfárad a lábam, az egész testem, de a lelkem megújodik, megifjul. A kelle-

mes, jótékony, enyhe lég zsongitólóg hat idegrendszere...

Amint száguld, vágat fáradságot nem ismerő energiával a vonat, egymás után maradoak el mögötte a pompás villák, nyaralók és fürdőtelepek. Elmaradnak, de a másiik pillanatban már ujak váltják föl. És e hatalmas kaloidoszkóp végtelen... Sorra jönnek gyors egymásutánban Siófok, a balatonparti Riviera Nizsája; aztán jön Szárszó, Szemes, Földvár, ez a miniatúr Budapest. Majd sorra jön Lelle és Boglár, a villák végtelen hosszú soraiból egymáshoz uótt két tolop, följobb Fonyód, méltóságteljes dombon imponáns nyaralóival; odébb Keresztur és Berény apró, bogárhátú házaival; míg végre fáradtan, lustán döcög be a vonat a Balaton Rivierájának metropolisába: Keszthelyre.

... Kimogyok a keszthelyi Balatonpart messze földön híres parkjába, hogy folytassam a változatos tájban való határtalan gyönyörködésomet. Az illuzió Keszthely megúézése nélküi nem volna tökéletes...

A nap azonban csakugyan komolyan elfáradt... Nem tréfából: igazánidőből. Most készül elbujni a lát-határt alkotó hegyek mögött... Pompás ilyenkor a Balaton. Ezer színt játszik csillogva s az ember azt hissi, hogy ez egy szép búvós álom... De nem álom: kellemes, sejtolmos valóság. A park utain egyszerű kigyulnak a hatalmas, tejshehr villamos ivilámpák. Egyszerre szétfozlik a félhomály. Ismét nappal van, mostereség, fényes, szép nappal... Itt soha sincs éjszaka, itt mindig világos van.

Valahonnuét az esti harangszót hozza felém a szellő... Most már igazán álmos, fáradt vagyok. Megyek aludni. Holnap ismét találkoznak szépséges tündér Balaton. Holnap ismét eljövök; álmodj addig is szépet, édeset...

Jó éjszakát!...

Somogyi.

Vármegyénk gazdasági jövője.

Írta: **Ugron Zoltán.**

Szemes termésünk átlaga oly nyomorult, hogy annak termelése a vármegye legtöbb szántján, bár mily nagy árakkal is értékesítenénk, alól marad a költségeken.

Ezen tételt bizonyitanom nem nehéz. Körülbelül 37 ezer k. h. ószi szalmát s ebből nem kevesebbet, mint 30 ezeret ugarba vetünk, mi azt teszi, hogy a termés két évi föld hozamát kell hogy kihozza. Íveken át nem kapunk többet, mint 5 m. m. átlagot, mi azt teszi, hogy ha fele 6 és azon felüli m. mázsát fizet, akkor a másik felének 4 és azon aloli termésé van. Én szivesen számítom a buza árát akár 16 koronában, de mert a gyengébb földek vannak kétszeresével, rozsszal bevettve és azokon van a gazosabb buza, így azok 4 m. mázsás és azon aloli termést (ha még hozzá adok is 6—7 m. m. szalmát á 2 korona), nem vehetem magasabbra, mint 70 korona. Ez azt jelenti, hogy 55 korona kiadás mellett — melyben trágázás nem foglaltatik, — az egy évre eső tiszta jövedelem alig 7 és 1/2 korona. Az ugar év legelő bérét a trágával üttetem. A következő évben ezen földnek negyedéből kerül ki 20000 K. holdnyi zab és árpa termésünk az a része, mely 6 és 1/2 m. m. átlag mellett a rosszabb felét, az öt és fél mázsás termésén alullevőt képviseli. Ezzel a tiszta jövedelmet, az előbbi módszert követve, nem állapíthatom meg harmincz koronával.

Huszonnyolcezer hold kukorica termésünk egynegyede szintén ezen rosszabb minőségű szántóra esik s ha ennek átlagát 8 m. mázsában állapítjuk meg, úgy itt — mert igen sok földünk terem 10 m. m. felül — ezekre 6 m. m.-án alul jut, körülbelül 50 korona értékben, a szárral együtt. Ennek regie 30 korona körüli s így a tiszta jövedelme nem éri el a zabét, téve csak 20 koronát annak 30 koronájával szemben.

Ezek szerint a gyengébb minőségű szántóink ugarát belevéve buza kétszeres, rozs, zab és tengerivel vetve átlagban 13 1/3 koronát jövedelmeznek az ugyanolyan minőségű kaszálók 16—24 koronájával szemben. A kaszálók szaporítása azonban azért legfontosabb, mert hisz ha ezek némi gondot és azt a trágát megkapnák, — mit a szántók, úgy azok jövedelme felszök-25—34 koronára.

Körülbelül 10 ezer ilyen k. holdunk van s így ha azt átalakítanók kaszálóvá, illetőleg a déli oldalakon baltaczimossá, úgy ez több mint egymillió koronát képviselne. A jobb minőségű földeknel valom, hogy a szántó akár mint szem vagy gumó és gyök vagy mesterséges szálas takarmány termő jobban fizet, mint a legjobb rét, de csak akkor, ha mély mívelést ószi szántást és három évenkénti trágát kap. Minthogy ezt cirka 10 ezer k. hold ilyen minőségű földünknel jelenlegi eszközeinkkel el nem érhetjük, különösen trágya híján miatt, ajánlom nyugodt lelkiismerettel, hogy felével visszamenjenek rétnéket vetett füvel, mert ha a 10 évig tart egy erősebb trágával, többet jövedelmez.

Előbb kimutattam, hogy az ilyen föld rétté átalakítva 90—150 koronát ad, míg a 12 m. mázsát hozó kukorica föld nem ad többet közötte míveléssel és kórival együtt 60—70 k. nál. Ez is közelitené, mint különbözet a 1/2 millió koronát, ha különösen tekintetbe vesszük, hogy ezáltal a trágya szaporodnék a többi földük javára.

Inycsiklandónak bemutatok négy évet oly első osztályú földnek praxisomból, mely kétszer 36—42 czm.-re meg lett szántva úgy, hogy az

előtt 600 m. m. trágát kapott. Azonban sem a mély szántás, sem a trágya nem volt újság neki

Első év.

Bevétel:	Kiadás:
21 m. m. tengeri 2/3 része á 11 k. 154—	Lóher tarlóra 600 m. m. trágya és kibordás 120—
Tök rész egyharmadát a résses eladta 14 k. órt tehát 2/3 képviselet 28—	36 czm. szántás 6—8 ökörel 26—
8 napaszám és szolgáltatmány 9 60	Tavaszzal rugos borona 2—
20 m. m. szár á 60 f. 12—	Rendes borona 1—
Összesen: 203 60	Gép vetés 1—
	Henger 4 ökörel 3—
	Tengeri és vetőmag 2—
	Kikelt tengeri boronálása 1—
	Behordás a lapiért, mert közel van 1—
	Fejtés 4—
	Összesen: 160—

Második év.

Zab 19 m. m. á 11 k. ebből már leltve 10 százalékos cséplésre 181 10	36—42 czm. szántás öszel 26—
30 mm. szalma á 1 50 60—	Rugos borona 2—
Összesen 226 10	Rendes borona 1—
	Gép vetés 2—
	Zab vetőmag 11—
	Nehéz henger 3—
	Kikelés után könnyű borona 1—
	Nehéz henger, hogy ne dőljön 3—
	Aratás 12—
	Behordás a pelyvéért Cséplés a bevetelőnél elszámolva 61—
	Összesen: 61—

Harmadik év.

Rozs 14 mm. á 11 K. 154 K ebből már leltve cséplésre 10% 143 60	Tarló buktatás 4—
Szalma 30 mm. á 1 K 30—	Közép mélyszántás 6—
Lóher tarló 2/3 része 6 mm. á 3 K 18—	Rugos borona 2—
Összesen: 191 60	Rendes borona 1—
	Gép vetés 2—
	80 kg. rozs á 11 kor. 880
	Henger tavasszal 3—
	Könnyű borona 1—
	Lóhermag bevetése géppel 2—
	7 kg. lóhermag á 1 60 K 1120
	Hengerlés megoldás ellen 3—
	Aratás 12—
	Tarló herc betakarítása és kaszálás 6—
	Összesen: 62—

Negyedik év.

Három kaszálás berezésére 60 mm. á 4 K 240—	Három kaszálás 12—
Legeltetés a betakarítás után előbb marhával később míg a hó lebuli disznóval 6—	Három szarítás 12—
Összesen: 246—	Behordás közelről 15—
	Összesen: 33—

Összes jövedelem tehát kitesz négy évre 869 30 kor. Ebből levonva a kiadásokat 322 mit egy cseppet sem számítottam fukarul fel, a négy év többletből 547 80 kor. központi kiadást és adót nem számítva, 136 80 K évenkénti jövedelem marad holdjára.

Ezt nem azért hoztam fel, mintha derűborura el lehetne érni, hanem dokumentálni a trágázás, mélyszántás és gondos mívelés hatását különösen a jobb földekben, hol a megyei átlagos jövedelem alig tesz ki 60—70 kor.-t, ugyanezzel a módszerrel számítva.

BELFÖLD.

Székelvudvarhely, július 4.

A fényezett, egy ajtós szekrény.

A végrehajtók zálogpolási jegyzőkönyvében az örökké visszatérő rofraia, az elmaradhatatlan, a kifelejthetetlen tétel: a fényezett, egyajtós szekrény. A szegény ember, a szegény adós tipikus butora. Olyan fogalom, mint az utolsó páron, amit képtelen annyiszor tépnek ki az adós feje alól. Valóságban azonban vajmi ritkán kerül rá a sor, hogy megperdüljön fölötté a dob. Mert hiszen a bank, a kereskedő, a gyáros, a mesterember, igazán nem arra a nevezetes párnára bítelez.

De most nagyon sok szó esik-fordul róla. A szegény ember bitele a legizőbb kérdések sorába illeszkedett, mióta Günther miniszter végrehajtási novellája a Ház elé került.

A támadások egész vihára zug a javaikat ellen a jobbról-balról ránczígálták a léloklarangot fölötté. Mindenáron megakarták állapítani, hogy a novella a szegény ember bitelenek a sirját ássa meg s elvonja a kis egzisztenciáktól a boldogulás, jobban mondva a vegetálás feltételeit. Hogy a bitele a szegényebb néposztály elől örök időkre légmentesen elzárja a végrehajtási törvény módosítása, amelyhez milliók keserű átka fog tapadni.

Miért ez a haragos felzudulás? Mi értelme van a támadásoknak, amikor ez a törvény az igazi emberesség szellemében készült, amikor kétségteletlenül áll mindenki előtt, hogy arra való, hogy a kisember érdekeit védelmezze meg? A törvénynek egyenes, félreérthetetlen világos célja ez. Mert mit statuál a végrehajtási novella? A tendenciája az, hogy a létminimum: a szegényes butor, a nyomoruságos fizetés, a kis telek ne legyen lefogalható. Hogy a végrehajtó ne rakbassa kocaira a fényezett egy ajtós szekrényt, ne tilthassa le a küzködő kihivatalnok koldusbérét s ne rántbassa ki a gyékényt a bitelező az ezor bajjal küzdő kisgazda alól.

Való igaz, hogy a törvényről első láttatra nem lehet elmondani, hogy a bitelezők érdekeit messzemenő határokig védelmezi. De igenis, kétségtelen az, hogy a szegényebb néposztályt vissza fogja tartani a könnyelmű adóságcsinálástól, a nyakra-főre való hitelkereséstől, ami már a komoly bitelezőknek is evidens érdeke.

Szó sincs róla, hogy a törvény a hitelt csökkentené. Ettől a mográzskódtatástól, amely mindenestre a nemzeti katasztrófa súlyát éreztetné, nem kell tartani. Csak a felületes bíralat tudja ezt a veszedelmet kitapintani. A hitel ma sem ennek vagy annak az adósoknak a butorára, fizetésére van alapítva. Ma 1600 koronáig élve mentességet a fizetés, az új novella pedig ezt 2000 koronáig terjeszti ki. Tehát ez a 400 korona különbözet a hitelnyújtásnál aligha fog szerepet játszani. Mert a pénztintézet vagy a kereskedő e differenzia daczára sem zárja el a hitel forrásait. Ami pedig a butort illeti, azt minden jogász tudja, hogy az ingóságok ellen vezetett végrehajtás vajmi illuzórius dolog. Mert ha árverésre kerül a sor, a butorfélét hallatlan könnyelműséggel könyvetélik el s aligha vasalják be az árából még a perköltséget is.

Kétségtelen tehát, hogy az új törvény a humanizmus vértetédben, a kisemberek védelmezését jelenti.

Politikai jegyzetek.

Székelvudvarhely, július 3.

Mikor a munkás, az iparos, a kereskedő, a mezőgazda, a latajner azt mondja, hogy az uralkodó drágasággal már nem bír az ember szembeszállni: ez nemcsak olyan szólás-mondás. Érezzük az élet terheit mindannyian. Ha tudnók, hogy ez csak átmeneti tünet, békén tűrnénk a nehéz viszonyokat, de napról-napra nehezebbek lesznek a gondok a nélkül, hogy belátható időn belül jobb napokra volna kilátás. A fogyasztó közönséget ugyanis nemcsak a fogyasztásra szánt czikkék általános áremelkedése buzza lefelé, hanem ugyanezen a közönségnek kell gondoskodnia az állami terhekről és új kereset forrásokat teremtetéséről is.

Nem csoda tehát, hogy hol ez, hol az a társadalmi osztály áll elő valamilyen kéréssel — olyannal, mely jogos s igazságos s így kitérni előle nem lehet. Az állami tisztviselők minden rétege mozog, a megváltozott viszonyok az ő vállukat is szoritják. A törvényhozástól nem lehet rossz néven venni, hogy tisztviselői jogos kívánságait teljesíti. Jó tisztikarra olyan szükség van az országnak, mint a falat kenyérre; anyagi gondokkal küzdő tisztviselő pedig csak átka lehet az országnak. Józan gondolkozású ember tehát nem kárhoztatja, hogyha az állami költségvetést ilyen terhekkel rakják meg.

De végső eredményében a nagyközönségnek mindegy, milyen körülmények között növekedett meg az állami kiadás; ő csak azt látja és érzi, hogy ezt a megkövetérett költségvetést neki kell kifizetnie. Nemcsak az általános drágasággal kell tehát szembeszállnia, hanem ennek automatikus következménye, a közterhek emelkedése is őt sújtja.

Magában véve ez az emelkedés nem lenne katasztrófa. Minden civilizált országban emelkedtek az igények és velük együtt a kiadások

növekedésével párhuzamosan haladt a kereseti források megszorodása is, addig nálunk a források stagnálnak. S igen vagy optimisták vagyunk, mikor azt mondjuk, hogy stagnálnak; mert azt is mondhatnók, hogy észrevehető módon kezdenek kiszáradni.

A helyzet ennél fogva itt az, hogy míg a kiadások legalább megőszörződtek az utolsó busz esztendőben, addig a jövedelem, a legjobb esetben, a régi.

Vigasztaló az, hogy ezt a krízist nemcsak mi szenvedtük el. Más, ma hatalmas népek is keresztül gázoltak rajta; a kérdés csak az, hogy lesz-e bennük elég erő és kitartás, hogy átvesszük magunkat ezen az akadályon, mint a hogy a többi nyugati nép átvette magát rajta? Ezek a népek, mielőtt észrevették, hogy a régi keresetforrás nem elegendő, újakat nyitottak. Régebben ez nem volt lehetséges; ma az ipar- és keresetforrás csodái lehetővé teszik. Nekünk követnünk kell ezt a példát.

A „Simplicissimus“ című német életrajzról sokat beszéltek mostanában. A szóbeszédre az a karrikatúra adott okot, melyet királyi karikatúrának, mint Ausztria császárnak 60 esztendősi jubileuma alkalmából tartott díszfelvonulás megőrkítéssel iudomosnak tartott olvasóinak mulattatására feltalálni.

Ebben a karrikatúrában mi magyarok is az uralkodó exotikus néptörzsei között, mint afféle emberevő csepürágók vagyunk feltüntetve, amint alázatosan meggöryedünk s talpat nyalunk a jubillánsuak. A magyarokat jelképező kacagányos, toprongyos alakban sokan Kossuth Ferecz képmását vélik felfedezhetni, ami az otromba tréfát még gorombábbá súlyosbítja.

Talán nem is tartanók méltónak erről a karrikatúráról egyetlen egy sorban is megemlékezni, ha éppen az nem lenne különös az egészben, hogy a velünk lepeziáskodó német életrajz éppen Magyarországon nem lenne több előfizetője, miut az összes magyar élcs és hetilapoknak együttvéve. S ez az, ami ellen kifakadni akarunk s ha már meg kell tőrünök a német szellemesség eme vasok, humortalan sziporkáit, akár jól esik az nekünk, akár nem, de az már mégis furcsa lenne, ha a minket piszkoló szellemtelenséget saját drága pénzünkön vásárolnók meg?

Nem is szölvá arról a felületességről, a melylyel minket még az alaposágáról híres német náció is kezel. Hiszen köztudomásu, hogy a magyarok a bécsi hódoló felvonuláson részt nem vettek s így az élcs semmiesetre sem lehet találó, de kiviláglik ebből az a rosszakarat, amelylyel kenyéradó gazdájával szemben viselkedik, mint a komisz kuvasz, mely alattomosan megmarja jöltevőjét Mert csakugyan azok vagyunk mi valamennyien minden iránt, ami nem magyar. A külföldit, lett légyen még olyan silány, még olyan pougyola, egekig magasztaljuk s ami fő meg is vesszük. A magyart az itthon készültet pedig láthatatlanban leposzkondiázzuk s sorsára hagyjuk, míg csak részvétlenségben ki nem mulik ez árnyék világól.

A magyart mindenkinek büntetlenül szabad megugdosnia. Bezzeg mernék ezt megtenni a francziákkal, angolokkal vagy bármely más önérzetes nemzettel, majd körmire koppintana a haszontalan németjének.

Ma-holnap három évtizede lesz annak, hogy az aratást igen kevésse variálódó auspiciuimok között vártuk. A termések óriási árhanatylásának nyomása miatt régóta nincs az aratástól különös várnyalónk. A jó aratás nem igen jut-tatja tetemesebb pénzfelesleghez; a rossz aratás nem csinál katasztrófászerű, országos inséget. Mert, amit valaha jó aratásnak neveztünk, az azóta tett nagy befektetések, a terményárak csökkenése folytán ma már nem produkálhatja az egykori jó aratásnak bőséges eredményeit. Az inségöröl pedig az óriásilag fejlődött forgalmi és közgazdasági viszonyok óvják meg a föld népét.

Mezőgazdasági termelésünk, bár sok tekintetben a régi primitív kezekben mozog még, általában mégis elég sokoldaluvá fejlődött arra nézve, hogy ne a kalászkobba vessük össze re-

ményeinket. Az istálló, a baromfiudvar, dohánypajta sőt a gyümölcsöskert is kezd nagyob szerepetjátszani a gazdasági mérlegben. S habár ezek-ek a termelési ágaknak is meg van a maguk sok baja, mégis abban a mérvben fejlődnek, amint csak egy egészséges irányban haladó mezőgazdaság tesz lehetővé.

A ki közelebről tanulta megismerni agrikulturáuk újabb viszonyait, el fogja ismerni, hogy gazdasostályiunk derekasu, orófszítással és kitartással tör hivatásuak kellő magaslatá felé. És amig egyes jelszók a különböző túlzásba menő harcok és váltók előidézői, maga a magyar gazda objektív nyugalommal nézi ezt a felszínen tartó küzdelmet, fősulyt vetvén arra, hogy a maga dolgában realisan gondolkozzék és ezzel gazdaságát a modern világpiac következményeihez idomítsa.

Ilát szent igaz, lassu és uehéz munka ez; de megindult, megy és talau nem oly nagy idők eredményei is kézzelfoghatóbbak lesznek, mint eddig voltak.

IRODALOM.

Petőfi-Könyvtár. Irodalmilag és esztetikailag egyaránt nagyjelentőségű az a vállalkozás, mely Petőfi-könyvtár címmel a *Petőfi-kultusz ápolására*, a költő életviszonyaira és költészetére vonatkozó adatok összegyűjtése, feldolgozása s részben a Petőfi-ház anyagának ismertetése czéljából indult meg Endrői Sándor és dr. Ferenczi Zoltán, a Petőfi Társaság alelnökeinek szerkesztésében. Harmincz füzetre, illetve tizenöt kötetre van tervezve e hatalmas vállalat, melynek egyes köteteit a Petőfi irodalom legalaposabb ismerői és legnevesebb írői írják s kiváló magyar festőművészek eredeti rajzai díszítik. Az *I. füzet* *Léry Gyulának*, a Petőfi-Társaság titkárnak, a jeles poétának ritka érdekességű műve: *Frisz nyomon*, melyet írja Petőfi emlékének szentelt. A költő alakja és jelleme bünalutás közvetlenség és paszticitással domborodik ki e lapokból, melyekbe mozaik gyanánt egész sereg ismeretlen s történeti értékkel bíró adat, emlékek és epizódok bordott össze a szerző. Kéry Gyula tudvalegőleg a Petőfi-Társaság megbízásából évek óta járja az országot s egyenkint keresi fel a nagy költő életében emlékezetes helyeket s ahol lehet, összegyűjti emléktárgyait is a Társaság számára s a még életben lévő kortársak előadása után minden adatot feljegyez a költő életéből. A gazdag tartalom mellett s abban a pompás kiállításban, melyben Kunosi, Szilágyi és Társa a füzetet a könyvpiacra bocsátották, valószággal hihetetlenül olcsó az 1 korona 20 filléres ár s a kiadók nagylelkűsége még ennek bizonyos százalékát is a Petőfi-háznak szánta. Ily körülmények között a vállalat igazán méltó rá, hogy minden magyar ember könyvtárában ott legyen.

HIREK.

Székelyudvarhely, július 5.

Az asszonyokért.

A mi életünk úgy van berendezve, hogy télen a földmivel magyarok pihennek, nyáron meg azok a kik a fejükkel dolgoznak.

Élérkezvén pedig a vakáció és a szabadságok klasszikus két hónapja — most körülbelül minden dolgozó ember azon tőri a fejét, hogyan pihenjen tulajdonképpen?

Még talán az asszonyok is.

Ennél a szónál sietek beállni feministának. Azzal a különös tapasztalattal lepem meg az olvasót, hogy az asszonyaink iránt talán senyben sem vagyunk igazságtalanok, mint a pihenés dolgában. Okoskodjunk természetudományos alapon, a mint az egy jónevelésű modern emberhez illik.

A ki azt hiszi, hogy illyentáiban 10—11 hónapi szakadatlan munka után a munkától van elfáradva, rendszeren csalódik. Vagy legalább nem az igazi igazságot tudja.

Való, hogy egy művelt ember, kivált a városi ember és legkiváltabb az, a ki nehezebb fajta gondolkodásra van kényszerítve, a munkától is kimerül.

A tudolgozás állapota, a mikor az agyvaló már lassabban működik és a gondolatok vagy csak sablon-szerűleg születnek meg benne, vagy ha eredetiek akarnak lenni akkor az akarati szokatlan megfeszítésével járnak, — ez az állapot kevés ember előtt ismeretlen.

Igaz az is, hogy a mi életünkben a szellemi munka terhe nagyon aránytalanul van folesztva. Vannak emberek, a kik 10—20 ember helyett dolgoz-

nak a fejjükkel (ugy szoktuk mondani: mint a marha) és az ugynevezett „nobile officiumok“ ugy bolokapaszkodnak éppen ezekbe, hogy mindon munkaerjük kimerül.

Az elfáradás igazi oka azonban kevésbé a szellemi munka, mint inkább az izgalom és a lelki élet kollektuon emóciói. A mint hogy a *Neuraszténia* czinon általánosan tisztelt modern kórág, vagyis az idog-kimerülés is inkább ezoktól a kollektuon fölindulásoktól való, mint a munkától.

Ilyok ezek a művelt életben hányfélék és mindennap hányszor lámadják meg agyvalónköt és idegrendszerünköt, azt számbaveonni emberi tudással talán nem is lehet. Valóság azonban, hogy az az ember, a kiok semmi, vagy kevésbé súlyos szellemi munkát kell teljesíteni, jobban ki van mörülve, amint a „tudolgozó“ ember, ha zaklatott élete van. Ha sokféle, gyakran megszakgatott és kellemetlen kötelelést kell végeznie, vagy ha családai életében, vagy máskülönbön sűrű bajok, talán szerencsétlenségek érik.

Nincsenek fáradtabb, pihenőre utaltabb emberek közöttük, mint a lelkiileg szerencsétlenek, vagy azok, a kiknek nincs békés, egyetlen mederben lezajló életük.

És ez jelöli meg az igazi, az eredményes pihenés módját is.

Itt jövnök rá az asszonyokra is.

Szerény vélemény, de én ugy tapasztaltam, hogy különösen a városokban zaklatottabb életet az asszonyoknál nem él senki. Már t. i. a derék háziasasszonyoknál, a kik mindennap százszor és ezerszer birköznek meg az életnek ama milliónyi kisebb-nagyobb kellemetlenségével, a miről nekünk férfiaknak igazi fogalmunk nincs is.

Itt nálunk is, hol az élet már nem olcsó és a cselédség nem sztrájkol. Mennyivel inkább most, a mikor az egyre fokozódó kiálhatatlan drágasággal minden asszony mindennap megvívja a léttel való harc kellemetlen útörzeteit. És jóformán az ő kezébe van letéve az a gyótró probléma is, hogy a családja se éljen rosszabbul a férje se menjen bele adóságra. Vagy legalább új adóságra ne.

A kik az asszonynak a család fontartása körül való munkakörét nem tartják elég tagnak, elég széznek és kimerítőnek, azokat mélyen sajnáltam mindig.

Mivel a munka végre is hasznos cselekvésből áll, lehetetlen, hogy a legmélyebb megatottság ne fogja el a gondolkozó férfit, ha megfigyeli azt a végtelentlenül hasznos és nemes tevékenységet, a mit egy jó asszony kifejt a maga házában.

Ha ez a munka elvégzetlen maradna, vagy rosszul végeznék el (a mire az emancipaczerlek pedig törekcsenek), az élet örömei ugy összelapadnának, mint a hogy a Santos-Dumont-féle repülőgépek szoktak.

Nem választja tehát jól meg, de nem is elég becsületesen a nyári pihenés módját az, a ki az asszony pihenésére nem gondol. Még pedig első sorban.

A konkluzió az, hogy a fáradt ember s kivált a fáradt asszony pihenjen olyan helyen, a hol a lelki kimerítő kellemetlen benyomásoktól és indulatoktól a lehető legtökéletesebben meg van kimélve.

Az igazi pihenőhely tehát ott van, a hol az ember lehetőleg új, a rendezhez nem hasonló viszonyok közt, az asszony pedig a háztartás gondjai nélkül él.

Vagyis az a hely, a mit közönségesen penziónek nevezünk.

A hol vendéglői élet van és mindennap három-szor-négyyszer is szükséges kombinálni, előre gondoskodni, a pinczérel kellemetlenkedni, nagyon kiöltözködni és így tovább, ott csak félpihenés lehetséges. Egész csak ott, a hol a férfi is, az asszony is, megszabadul az élet mindennapi gondjától és — a mi bozzátartozik az igazi pihenéshez — lehetőleg mindig szabad természetel tart ószinte barátságot. Nem pedig a fürdőbeli — hogy is mondjam csak — tereferével.

Most pedig a mi dolgainkat nézve, ebben is talán mi vagyunk a világ legimpraktikusabb népe.

Nem tudom, mi okozza, de talán sehol a világon nem iszonyodnak annyira a vendéglősi és vállalkozók annyira a penzióktól mint a mi fürdő helyeinkben, holott a külföld ezekben meglehetősen tökélyre vitte. És bizony ezen a révén tömnek tul az ország határain a fáradt magyarok tömegesen — pihenni.

Az igazat megvallva, nem hiszem, hogy ezzel az egyszerű igazsággal a vendéglősi és fürdő-

tulajdonosok szívét megindítom. Holott a mi földünk egészségei megérdemlenék ezt a kis okosságot is.

Egyre azonban számított. Arra, hogy a fáradt férfiak egy kisé megmondolkoznak és odateszik az asszony elé ezt a kis írást, szólnak:

— Édesem; válasszunk olyan helyet, a hol semmi gondod ne legyen semmiféle ételre-itálra.

Bár hiszen inkább megfordítva fog történni és az asszony teszi a férje elé, ezzel a szóval:

— Látod?

De ez már nem lesz olyan szép, mint amaz.

Tanitóink nagygyűlése Korond fürdőn.

Az Udvarhelymegyei Tanítóegylet évi rendező közgyűlést falyó hó 2-án tartotta meg Korond fürdőn, a tagok és tanügybarátok élénk érdeklődése és tekintélyes számban való részvételével mellett.

Soraink között ott láttuk *Sebesi János* alispánt, *Kulicszki Erő* kir. tanfelügyelőt, aki a vármegyei tanító és azok ügye iránt tanusított állandó jóindulatával azok szeretetét és ragaszkodását rövid idejű ittléte alatt is megnyerte s ezzel vármegyei népoktatásügyünk zavartalan fejlődését biztosította; továbbá *Chalupka Rezső* újonnan kinevezett segéd-tanfelügyelőt, *Pálffy Jenő* azgabíró, a lelkesi kar és a társadalmunknak számos képviselőjét.

A fürdővendéglő nagytermében a közgyűlést előkészítő választmányi ülés után, 10 órakor nyitotta meg a közgyűlést *Sáska Ferencz* egyetemi előadó tartalmas beszéddel, megemlékezve a múlt tanév ideje alatt bekövetkezett tanügyi eseményekről, az üdvös népoktatási törvényekről. A lelkes eljenzéssel fogadott megnyitótán többrendbeli előterjesztése volt az elnökek, melyek mind javaslata szerint nyertek elintéztést.

A Tanítóok Országos Bizottságának újjászervezéséről *Sáska Ferencz* tartott előadást, melyet a gyűlés nagy figyelemmel hallgatott végig s határozati javaslatát magáévá is tette. „Az Erdélyi Tanítóok Egyesületek Szövetsége” által létesítendő *Takarék-pénztár* ügyét, mely pénztár jövedelmének 62 %-át az erdélyi magyarság kultúrájának erősítésére, s ahol a szükség kívánja, segélyezésre fogja fordítani, *Gyerkes Mihály* ismertette, s ajánlotta az együletnek és a tagoknak ezen intézmény felkarolását meleg pártfogásába; egy részvény 50 kor., belépti díj 1 korona.

Az Eötvös-alap napirenden levő ügyét *Kriszta Sándor* ismertette, a társanító egyesületektől érkezett megkeresésekkel együtt, melyek tartalmát és az Eötvös-alap ügye állását élénk vita után egyszerűen tudomásul vette a közgyűlés.

Koszuor megváltások címén leendő iskolai alapítványok ügyét *Blájer Balázs* ismertette; az egyület és fiókkörei múlt évi munkálkodásáról szerkesztett *ülkári jelentést Paál Sándor* fiótkár olvasta fel, melyet egyes pontjához való hozzászólás után a gyűlés tudomásul vett, ugyezintén a *pénztári jelentést* is. Az alkohol elleni küzdelem tárgyában kitűzött pályamunkák bíráló bizottságának eladója *Chalupka Rezső* ismertette remek tanulmányban a bíráló alá került három pályamunkát, melyek közül egyet sem ajánlhatott jutalmazásra, míg a *vajlamítás anyagának* feldolgozása szempontjából beérkezett 4 pályamunka közül egy a *Botos Imre* gyakorlóiskolai tanító munkája elnyerte a kitűzött 60 koronát.

Paál Sándor felelőzése s egy pár indítvány letergályalása után a gyűlés d. u. 2 órakor véget ért. Gyűlés után a fürdő vendéglőjében közeledt volt, este pedig *Lányi Géza* cimbalomművész hangversenyt tartott.

A gyűlés sikerének egyik osztályrészese kétségkívül *Biró Domokos* korondi tanító, mint rendező és a vendégazertető házi gazda *Gáspár Gyula*, a fürdő tulajdonosa. (Gy. M.)

Kinevezések. *Kossuth Ferencz* koroskedő tanügyi miniszter *Leichtner Gyula* kir. mérnököt főmérnöké; — az igazságügyminiszter *Vajna Zoltán* segédtelekkönyvezetöt telekkönyvezetötvé; — a vallás- és közoktatásügyi miniszter *Chalupka Rezső* kir. tanfelügy. tollnokot kir. segéd-tanfelügyelővé nevezte ki.

A Székely-kongresszusok. Marosvásárhelyről írják lapunknak: A Székely-társaság legutóbbi ülésének legfontosabb tárgya a székely-kongresszus előkészítése volt. A kongresszust augusztus 24-én fogják Székelyudvarhelyt megtartani. Az ülésen elhatározták, hogy felkéri *Kenyesi Soma* országgyűlési képviselőt, hogy a kongresszuson az erdélyi birtokpolitikáról tartson előadást és dolgozzon ki határozati

javaslatot, melyben a kormány figyelmébe ajánlja a magyar birtok megmentését. Felkérték továbbá *László Gyulát*, hogy a kongresszuson ismertesse az új ipartörvényt, különös figyelemmel a speciális székelyérdekekre.

Emléket az agyagfalvi réten. Az agyagfalvi réten felállítandó Székely emlék-alap javára Budapesti Klein Géza ur küldött egy száz koronát, ezt hozzáadva a Takarékpénztárban elhelyezett 7049 K. 49 fillérhez, az alapösszege tesz 7149 K. 49 fillért. Fogadja a nemesszöv. adakozó, hazafias adományért ez uton is a végrehajtó-bizottság hálás köszönetét. *Ferontzi János*, végreh. biz. pénztáruok.

A községek és az állampolgárság. *Andrássy Gyula* belügyminiszter érdekes rendelete érkezett le a napokban Udvarhelyvármegyébe. A községek ugyanis, habár több ízben figyelmeztették őket arra, hogy az általuk kiállított illetőségi vagy szegénységi bizonyítványokban az állampolgárságra vonatkozó kijelentést ne tegyenek, mégis gyakran használnak oly szövegű nyomtatott űrlapokat, melyeknek egyik pontja a magyar állampolgárságnak kétséges vagy más esetben kétségtelen voltát mondja ki. Mint-hogy az állampolgárság tekintetében az érdemleges kijelentés kizárólag a belügyminiszterium hatáskörébe tartozik s minthogy az állampolgárságra is kiterjeszkedő ily bizonyítványok külföldi hatósággal való tárgyalás esetén csak zavart okozhatnak, gr. *Andrássy Gyula* belügyminiszter elrendelte, hogy a községek a jövőben ily szövegű nyomtatványok használatától tartózkodjanak és bizonyítványaikban kizárólag az illetőség kérdésére szorítkozzanak.

A polgári asztaltársaság a múlt vasárnap avatta fel vidám ünnepségek keretében az új zászlóját. A 27 tagból álló asztaltársaság a szülőföldről díszes vendégereget hívott meg és pompás programot állított egybe. A társaság tagjai még a kora délelőtti órákban hosszú kocsis sorban kivonultak a mulatság helyszínére, a Csicsér hegy városfalóli oldalára, hol zászlóerdő, laczikonyha, mozsárlövés és legfőként meleg vendégereget várta a meghívott vendégek, kiknek számát 60-70-re lehetett tenni. Déli 12 órakor, amikor a társaság teljesen együtt volt, az asztaltársaság tagjai körbe sorakoztak, középre véve *Solymossy Endrét*, mint a társaság elnökét és a díszmagyar ruhában levő *Szabó Ferenczot*, a fejezetű zászló tartóját. *Solymossy Endre* leendőletes szép beszédben magyarázta meg a társaság hivatását és a zászló czélját, melynek látása is számmonkér, jutalmaz és büntet, buzdít és lelkesít arra, hogy kerüljük a multnak bűneit, a visszavonást, egymás lenézését, az önérdéket, a közérdek elárulását. A szép avató beszéd után a társaság minden egyes tagja jelmondat kíséretében egy-egy szegret vert be a zászlóba, mely után a társaság a Hymnust énekelte el, majd pedig lefényképezte magát. Ezután vidám lakomához ültek, amikor a társaság nevében *Vajda Ferencz* üdvözölte a vendégeket. *Szabó Ferencz* Zöld Jánost, a zászló ajándékozóját s a mai ünnepe első megpendítőjét éltette. A vendégek köszönetét *Mikes János* gróf kedves felköszöntőben köszönte meg, mely után természetesen megindult a józú toásztok árja. A társaság a legjobb hangulataiban késő estig olmulatott.

A Jótékony Nőegylet, mint jelentettük, legutóbb tartott gyűlésében elhatározta, miszerint *Dimokos Andor*ét, ki nyolcz éven át teljesítette az elnöki teendőket odaadó ügyszertetettel, távozás alkalmából iránta érzett hálaálmának és tisztelőtlének kifejezésékkppen egy díszes albummal lepi meg. A sikerült albumot, mely *Uz* Ferencz kolleg. rajzánár terve szerint készült, 165 tag írta alá. Az album költségeire a következő adományok folytak be: *Özv. Szabady Ferencz*nek, Dr. *Bodolla Gáborné*, *Ilomolay Lajosné* 2-2 kor., *Göncziné* 1 K., *Pálffy Ferencz* 2 K., *Szabó Arpadné* 1 K., Dr. *Vilontsiki Ferencz*nek, Dr. *Imre Domokosné* 2-2 K., Dr. *Görgényiné* 1 K., Dr. *Lengyel József*, *Koncz Arminé*, *Voith Gerőné* 2-2 K., *Amborboyné* 1 K., *Lányi Imréné* 2 K., *Hlatky Miklówné*, *Beteg Pálné* 1-1 K., *özv. Szakács Mózsené* 2 K., *Sükö d Miklówné*, *Bod Károlyné*, *Vajda Ferencz*nek 1-1 K., *Csuzády Zsuzsáné*, *Kovácsy Albertné* 2-2 K., *Ugrou Lázárné* 5 K., *özv. Kovács Móriconé* 1 K., *özv. Soó Rezsóné*, *Simó Mátyásné* 2-2 K., *Maráth Józsefné*, *Sáudor Mózsené* 1-1 K., *Jánosiné*, *Leichtner Gyuláné* 2-2 K., *Mártinovits Szilárdné*, *özv. Bocskóné*, *özv. Csehely Adolfé*, *Félegyházi Antalné*, *Göllör Béláné*, *Rösler Károlyné*, Dr. *Vass Lajosné*, *Porcsizán Jánosné*, *Pereszán János Mezei Nelli*, *Szakács Károlyné*, *Szabó Andrásné*, *Steinburg Otóné*, *Nagy Irma*, *Solymossy Lajosné*, *Becsek Aladárné*, *Nosz Gusztáwné*, *Riemer Gusztáwné* 1-1 K., *Gyarmathy Ferencz*nek 2 K., *Dollny Róbert* 1 K., *Szobotka Rezsóné* 2 K., *Farczdy Albertné* 1 K., *Kovács Pálné* 50 fillér, *Szontáry Zsigmondné*, *Szöllösi Samu*nek 2-2 K., *Rápoly Domokosné*, *Kubosné*, *Kas-*

ayné, *Barcsayné*, *Kovácsi Jenőné*, *Soó Gáspárné* 1-1 K., *Horváth Károlyné* 5 K., *özv. Török Pálné*, *Vajda Lajosné* 2-2 K., *Petrányi Miklówné*, *Embery Árpádné*, *Molnárné*, *Mihály Jánosné*, *Dózsaáné*, *Tamás Albertné*, *Mátéffy Domokosné*, *Gonda Józsefné*, Dr. *Kassay Albertné*, *Gotthárd Jánosné*, *Heitz Vilmosné*, *Biró Sándorné*, *Orbán János* 1-1 K., *Ugrou Ákos*, *Nagy Elemér*nek 2-2 korona. Összesen 111 K 50 fill.

Az I-ös Erdélyi szinikerület választmánya m. hó 29-én Marosvásárhelyen Dr. *Bernády György* polgármester előktele mellett ülésezett. Az ülés egyetlen tárgyat új igazgató választása képezte. A kerület elnyeréséért — miután *Somogyi Gyula* bírlapíró pályázatát visszavette, — *Polgár Gyula*, *Szilágyi Dezső* és *Krémer Gyula* (ai időközben a szabadkai színházat elnyerte) pályáztak. A választmány a kerület kiadása tekintetében véglegesen dönteni az alkalommal sem tudott, mivel Szilágyi, kinek a kerületet legszívesebben itélték volna oda, sem a szükséges 5000 kor. kaucziót nem tette le, sem pedig len szervezendő társulatának névsorát nem mutatta be. Mindenek daczára azonban úgy határozott a kerületi választmány, hogy megbizta Bernády előköt, miszerint Szilágyit az elmulasztottak pótlására hívja fel, s amennyiben a felhívásnak záros határideje kielégítően tesz eleget, a szerződést vele egy próba évre kösse meg. Ellenben a szerződés Krémerrel lesz ugyancsak egy évre megkötve, kinek Szabadkára való bevonulásáig egy szabad éve van. A székelyudvarhelyi szinügyi bizottság képviselőtlében az ülésen *Gotthárd János* polgármester vett részt.

Petrás Sári Székelyudvarhelyen. Az „isten” primadonnát, a budapesti Király színház kiváló tagját, *Petrás Sárít*, *Heves Béla* szinigazgatónak sikerült három vendégereplésre megnyerni. A művésznő holnap hétfőn *Dollár királynőben*, kedden a *Nebántsvirágban*, szerdán pedig a *Varráskerítőben* lép föl, igen természetesen felemelt helyarák mellett. Székelyudvarhely város műpártoló és műértő közönsége bizonyára élni fog a kedvező alkalommal, és a nagy szinésznő vendégereplését tömeges látogatásával tiszteli meg. Jegyek már ma válthatók.

Mi lesz az uszodával? Czimmel megjelent közleményünkre a következő levelet vettük:

Tekintetes Szerkesztő ur! Becses lapja f. hó 21-iki számában „mi lesz az uszodával” czim alatt megjelent cikkire, van szerencsém röviden válaszolni.

Mindenek előtt köszönöm, hogy ebben a kétkedő világban, az én jó indulatomban nem kételkedik.

Erre ugyan ok valóban nincs is. A midőn én az uszoda felépítését megígertem ezt, az átértett közérdek és közszükség érdekében és azon határozott szándékkal tettem, hogy ezt a lehetőleg rövidebb idő alatt keresztül vibetem. S a mint azt elismerni is méltóztat, a fölette drága munkabérek daczára, a mult évben az uszoda medenczjét ki is ásattam. De mert az uszodához nemcsak medencze, hanem víz is kell, a mit a Küküllőből kell beereszteni, a miboz pedig belegegyezés is kellett. Azonkívül pedig kellett, az uszoda és leendő gőzfürdőhöz, hogy a czélnak megfelelőleg elég tág és alkalmas legyen.

Sok utánjárás és költséggel végre Dr. Szabady úrnótól a helyet megszereltem és Ugrou főispán ur ő mltaga, valamint Szöllösi Samu urtól a Küküllőből való bebocsátására a belegegyezést is megnyertem, a miert e két urnak nemes cselekedeteért ez uton köszönetet mondok. Miután ezek most megvannak, teljes örövel neki fogva, reméllem hogy egy hónap mulva, az uszoda a közönség rendelkezésére fog állani. Miután pedig fél munkát csinalni nem szeretek, ez az oka annak, hogy nem csinaltam ideiglenes uszodát, melynek kosarát egyszerűen vízre bocsásnam, nem akartam megakartani kitévelni annak, hogy esetleg az nagy osz után vagy gátszakadásnál az uszoda elusszék.

Hogy az uszoda messze lenne a forgalomtól, nem áll fenn, mert a meglévő fürdők mindenike sokkal mosszebb esik.

Tehát kérem, legyen csak még kevés türelmem a t. közönség, mert én a töllem telhető megteszem, az uszoda ba már „uszok”. De kíváncsi vagyok, hogy majd ha keszen lesz, a t publikum fog-igyekezni benne „uszni”? A minék ro évében val-
hazafias üdvözlettel:
Fülbán Jozsef

Petrás Sári automobil-balesete. Ma már nem is primadonna az a kivél valami szeuáció esemény nem történt idegben élő nagy primadonnákkal, az isteni Zsuzsával is mindig történt valami. Hol libákat gázolt el az automobiljával, hol békés gyalogjárókat. Eanáél már csak az lehet nagyobb rekord, ha a primadonnát magát éri automo-

bilján valami baj Aminthogy ez most megtörtént az isteni Zsuzsa jogutódjával, Petráss Sárival. A primadonna a napokban Orley Flóra színesszónóval Makáról Kolozsvárra robogott s Gyulafehérvár előtt az automobil fölborult a színesszűzők kiestek belőle. Szerencsére csak könnyebb sérüléseket szenvedtek. Ez kétszótelenül nagyon vigasztaló vége a katasztrófának, mert csakugyan nagy kár lett volna a primadonná-kért, de van még más vigasztaló momentum is benne hogy t. i. a baleset Petráss Sárít a saját automobilján érte és hogy most már az egész világ tudomást vesz róla. Vagy legalább is az egész Magyarország. Pedig mi kell több egy igazi primadonnának? Szívesen elszonvod érte egy kis automobil balesetet is

Kivonat az m. hiv. lapból. Sertésvész felépített szorványosan Homoródújbón és Magyarbórmány községekben, járványosan Homoródalmás községben. Vezettség fellépett szorványosa Lovéto község ob állományában. Rühkór fellépett szorványosán Béta község ló állományában. Takos János baróczi illetőségű baróthi lakos, Baroczi község előjárósága által kiállított munkakönyvét elvesztette. Erdő tölte községben egy drb bivaly június 17-étől felfogva tartatik. Jegye: a halfüle hasított és a farka bojtja fehér. Kecsköskisfalud község határában 1 drb idei fehérszörű, beliczo kos bárány felfogatott. Jegyei: mind a két fülé hátulról be van vágva. Zotolaka község határában felfogatott 2 drb kanca ló, a melyek közül egyik világos pej, a másik barna, nyakán láncszal acél csengő felkötve. Szentgybázsalvai Sándor Imro egy 3 éves sötétpej kanczája a legelőről elveszett. Szentgybázsalvai Mezei Györgyök 1 két éves sötétpej és 1 két éves piros kanczája, valamint Mezei Istvánok 1 két éves szürke és egy 3 éves fekete kanczája az almási legelőről elveszett.

A nyaralás nem minden. Aki csak teheti a nyári melegek beáradtá menekül a poros, füstös városból. Valóságos népvándorlás indul meg a fürdők és nyaraló helyek felé. A beteg ember is helyesebben teszi, ha nyaral, de a fő mégis csak az, hogy olyan gyógymódban legyen része, amely őt bajától megszabadítja. Erre vonatkozólag rookkívül hasznos és érdekes utmutatás foglalatik az „Értekezés a Világos Gyógymódról” című könyvben, amelyet a világhírű Elektro vitalizer orvosi rendelő intézet (Budapest, Károly körút 2 félemelet 50. sz.) adott ki és miunde kienek, külön férfiak és külön nők részére ingyen és bérmentve zárt borítékban készséggel megküldi. Hozaasa meg mindenki ezeu érdekes könyvet.

Színházi hét. Nem jól bucsuztunk el színészeinktől, mert imo, véget ért a hét, s ők még annyira itt vannak, hogy talán az a hét is véget fog érni a nélkül, hogy itthagynának bennünket. Azonban ennek oka bizony, sajnos, nem annak a pártfogásnak tudható be, melyben közönségünk részeniti a társulatot, — (viszont a pártfogás hiánya nem az előadásoknak szól), — hanem igenis annak, hogy itt van a nyári szünet, s a társulatnak ez időben bevonulása nincsen szerződésileg biztosítva. 27 ikén szombaton a *Sebaleányt* adták Gömöri Vilmával a cziuszerepben, melyet frissen, kellemesen játszott meg. Jó volt Szécsi Emma a feleség kedves szerepében, míg Fodor Oszkár, Rónai, Sipos szintén teljes elismerést érdemelnek. Vasárnap délután *Kukoricza Jónás*, este *Belyár kendője* volt műsoron. A szép népszínművet teljesen érvényre juttatta a jó öszjáték, a goudos betanulás. Hetfőn másodszor *A tanító* órákat, mint *Peterdy* Sándor jutalomjátékát. *Peterdy* az a színész, aki a közönség osztatlan elismerését bírja, mivel minden szerepében kifogástalan, játéka művészi tökély; természetes, szinte magától értetődőnek tetszik. Jó alakítást nyújtott, mint a multkor, ugy most is *Fodor* (Nagy István), *Aitner* Ilka (a nagy asszony), *Rónai* (kántor), *Szendé* és *Somogyi*. Kedves volt *Hajnal* Ilona, míg *Sipos* Zoltán (tanító) játékát külön kell kiemelünk. Zavarólag hatott *Várady* Jolán betegsége, ki a tanító bájós szerepét formáliter elejtette. — Kedden *A zsidó honvéd* et adták. *Somogyi* jó és izlése színésznek ismertük, s így csodálkozunk, hogy két-három rossz zsidó-vicczert e darabot választotta jutalomjátékául. El is vette büntetését az bizonyos, de abból, sajnos, a közönségnek is kijutott. Kedvetlenül játszottak valamennyien; a darabból kiáradó levegő-állat ott lebegett színpadon, nézőtérre, s a taps és elismerés benszorult. Szerdán Dr. Ferencz *Tibor* Lóri első vendégfelvétellel a *Varázskeringőt* adták. *Tibor* Lóri a herczognőt kreálta vervevel, izléssel. Fényes tudása, mélysege, humora, virágos kedélye forrásaiól bő kézzel merített. Énekének hatalmas koloratúrája, játékának temperamentuma, garderojja mind-mind hozzájárultak lényes sikeréhez. Tormézetesen volt

virág, taps bőven Igen kedves volt *Balla* Mariska, amint hogy az onsemble, s a szereplők valamennyi jó volt. *Scndle* Ferencz mint Niki szép terjedelmű haritonjával méltán volt jó partuero Holének, Franczinak egyaránt. Csütörtökön a *Bőregér* ment, *Tibor* Lóri fölléptével, a tegnapi sikerrel. *Tibor* Lóri (Rozalinda), *Balla* Mariska (Adél) e két bájós primadonna jókedvet, derűt varázsolta a színpadra, nézőtérre. *Rónai*, *Sipos*, *Boda*, *Szendé*, *Szécsi* Emma, *Gömöri* és *Hajnal* jók voltak. — Pénteken *Sipos* Zoltán jutalomjátékknént *A páholy* volt műsoron. Elég talán arról annyit írunk, hogy a közönség igen jól mulatott, egyik kacagásból a másikba esett. Hogy mindjárt *Sipossal* kezdjük, a *Dinwky* Cszár kis szerepében sikerült alakítást nyújtott, és beigazolta, hogy nem okvetlen szükaéges vagy szerep ahhoz, hogy valaki kiváljék. *Peterdy*, *Fodor* sok derűtséget hoztak magukkal disztigvált játékukkal. Igen kedves volt *Aitner* Ilka; *Várady* Jolán, *Gömöri* Vilma, *Hajnal* Ilona mind hozzájárultak a sikerhez, míg *Somogyi* Károly Csiz Pepi szerepében kiváló jól nyújtott. Az előadást telt ház nézte végig, mely bőven juttatott a tapsból a szereplők valamennyiének. — Tognap este *Ripp van Winkle* ment.

KOZGAZDASAG.

A székely fiuk ipari elhelyezése. A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara kiadta az Utmutatást a székelyfiuk ipari elhelyezésére. E szerint a székely fiuk felvétele ezután minden évben július hó folyamán fog megejteni ugyanazon napon és pedig július 10-én Marosvásárhelyt a vármegyében, 11-én Szászrégenben és alörégeri járás főszolgabíró hivatalban, 12-én Nyárádszereében a főszolgabíróaságnál, 14-én Baróton a községbizásnál, 16-án Kézdivásárhelyt a főszolgabíróaságnál, 17-én Kovásznán a főszolgabíróaságnál, 18-án Sepsiszentgyörgyön a vármegyében, 20-án Csikszereében a vármegyében, 21-én Gyergyószentmiklóson a főszolgabíróaságnál, 23-án Székelykereszturon a főszolgabíróaságnál, 24-én Székelyudvarhelyen a vármegyében, 25-én Paraldon a községbizásnál. Iparos és kereskedő pályákra ismások jelentkezhetnek 12 évvel korábból és 17 évvel meg nem haladott fiuk, kik legalább 4 elemi osztályt jó sikerrel végeztek, himlő ollen be vannak oltva s a választott pályára elég erősek.

KÖZSÉGI ÉLET.

A nemes kegyelet.

Étéd, június 18

Az 1860-ban elhalt Kovács János, kedvesemlékü iskolamester énekvezérnek, a még életben lévő 100 tanítványa által állított díszes sírkő felszentelése a mai napon történt meg. Délután 4 órakor a ref. templomtorony harangjai hangjára, a templom előtti térre összegyűlt a közönség, honnan élükön a lelkipásztorral, az elhunyt mester tanítványaival, a helybeli székely zenekar gyászdalai mellett a ma megújított „Borsóhomlok” nevű köztemetőbeai sírhoz kivonultak. A szép sir körül körben álló már öreg tanítványok *Bakó* Dániel áll. isk. ig. tanító által ez alkalomra írt szép gyászlat énekelve rótták le a régi iskolamesterek-énekvezérük iránt a szeretetük kegyelet adóját. Ennek elhangzása után t. *Csia* Kálmán ref. lelkipásztor mondott hála imát. Ima után a helybeli, már széjjel képesített székely zenekar gyászalt játszott. Program szerint az emlékboszéd következett, melyet előlirt a maga egyszerűségével mondott. Felomlitta a kedves és jó tanítónak hálás multját, lelkiismeretes, mindig bábara és élő emlékekben tartott cselekedeteit, ki nem a vagyon és fényűzésben, hanem a szent kötelességekben kívánt érvényesülni. Köszönetet mondott a tanítványok uevében a lelkipásztoroknak a szép és lelkes imáért, a zenekaruk működéséért, *Bakó* Dániel ig. tanítónak közremunkálkodásáért, valamint a közönségnek az önépélyben részvételéért. Végül dalban bucsuztak el az örökálmút alvó kedves tanító mestertől az élő tanítványok. A sir megkoszoruzásával az önépély véget ért.

Megemlített, hogy Kovács János Székelykereszturon, 1796-ban született. 25 éves korában, 1821. évben jött Étédre ref. énekvezér iskolamesternek. Meghalt 1860. évben, egyetlen fiát, mint tanulóat a 48-49 es szabadságharcban osztrák golyó által elvesztette, s mint utód nélkül, elavult sírját nem volt ki felújítsa más, mint indítványomra élő tanítványai. A sírkő készítését ifj. Jakab Mihály farkasklaki lakos, de neje után etédi birtokos kedvezményes áron készítette, melynek értéke becslé szerint 100 kor. A tanítványok közül a sírméltóhoz hozzájárultak: *Somodi* István kolozsvári ügyvéd 10 kor., *Gagy* Samu fogarasi ny. tanár 5 koronával. A hely-

beli tanítványok közül: *Gagy* László felső, *Bekó* Ferencz, *Gagy* József, *Gállly* Mihály, *Gothárd* Ferencz, *Lóriczi* Mózes peszentei, *Király* Elek, *Péter* Izsák, *Hajnal* József, *Somodi* János, *Gedő* István alszegi és *Fábián* László 1—1 koronával stb.

A sírkő ár gyűjtésében részt vettek: *Gagy* József, *Gagy* László, *Farkas* István, *Gothárd* Ferencz, *Hodgyai* László és *Birtalan* Elek. A sírkőnek *Farkas*akról Étédre való szállítását *Farkas* László, *Gagy* József és *Gállly* Mihály ingyen teljesítették. Mulasztás torhelne, ha itt meg nem jelölöm azokat, kik tanító mesterünket csak jó hírből ismerték és akikől a tanítványok nem is kértok s mégis a sírkő árához neként, fillérekkel hozzá járulni kívántak, u. m. *Demeter* Gáspárné, ifj. *Gedő* Ferenczné, *Mére* Istvánné, *Demeter* Istvánné, *Szavuly* Györgyné, *Lukács* Sándorné, *Hodgyai* Miklósné, *Kellemen* László, *Nagy* Ferencz, *Lóriczi* Ferencz, *Deák* Mózes, *Kis* János, *Farkas* István alsó, *Kovács* Ferencz és *Kellemen* Lajos. Fogadják e helyen is adakozásukért köszönetemet a tanítványok nevében:

Gagy Lajos, mint a végrehajó bizottság elnöke.

TAVIRATOK.

Országgyűlés.

Budapest, július 4.
(Érk. d. u. 5 ó.)

A képviselőházban *Ná v a y* elnököl. Interpellációk könyvbe *Farkas*házy *Zsigmond* a népszinláz átvételéről, *A b r a h á m* *Dezso* a bankartelről jegyzett be interpellációt.

Következett a végrehajtási novella folytatás tárgyalása. A hatodik szakaszban *Horváth* József az állami és törvényhatósági tisztviselők fizetéseinek mentesítésére benyújt módosítást. *Mezőfi* Vilmos arra nézve ajánl módosítást, hogy a mentességet terjesszék ki az országgyűlési képviselők fizetésére is. *Csizma* *Zia* *Endre* közbekiált:

— Nem igazunk hivatalnokok!

Güntler igazságügyminiszter nem akarja a tisztviselők biztosítási nagyból adósságcsinálásra. Ha állami segítséggel konvertálni akarják adósságaikat, akkor erről lehet beszélni. *Horváth* módosítását nem fogadja el, ugyszintén *Mezőfi* sem, a képviselőház demokráciája nyilvánulhat abban, hogy másokon segít, de önmagának nem adhat privilegiumokat.

A Ház mind két módosítást elvetve a szakaszt változatlanul fogadta el. Hetedik szakaszban elfogadták *Nagy* György azon módosítását, hogy az özvegyi nyugdíj egyáltalában nem foglалható le.

Délben megjelent a főrendiház titkára bejelenteli *Ná v a y* elnököl, hogy a főrendek a jövő héten még egy ülést tartanak.

Kiadja *Becsek* D. Fia könyvnyomdája.

Kpv. ad 7—1906. sz.

Hirdetmény.

Udvarhelyvármegye központi választmánya 1908. július 13-án délelőtt 11 órától kezdődőleg, a vármegyeház kis tanácstermében ülést fog tartani. Ezen az ülésen veszik elbírálni azokat a felszólalásokat, és észrevételeket, melyeket egyesek az országgyűlési képviselőválasztók 1909. évi ideiglenes névjegyzéke ellen tettek. Az érdekelteket erről az ülésről a figyelmeztetéssel értesitem, hogy az 1874. XXXIII. t. cz. 25. §-a értelmében az ülésen megjelenhetnek.

Székelyudvarhely, 1908. július 1.

Sebesi,

alispán a közp. vál. elnöke.

**Márvány és csere
sarkó raktár**

A székelyudvarhelyi vasuti állomással szemben üzletemben mindenféle mű márvány és csereke sirmelékkel nálam kaphatók. Sirkeléseket és grádicsokat készletben tartok olcsó árban és így gyorsan felállíthatom.

Tisztelettel **Jmreh Márton**, kőfaragó

Egy esetleg használt, de üzemképes, jó karban levő, cséplésre alkalmas széniszívó **gázmotor** megvételre keresetlik.

Czím megtudható a kiadóhivatalban.

A szombatfalvi vámmal szemben, közvetlenül az aszfalt mellett 200—400 kvöl területű háztelkek eladó. — Részletes felvilágosítást ad Dr Szöllösi Ödön ügyvéd.

4124.—1908. ügysz.

v. t.

Ertesítés.

Marosvásárhely szab. kir. város felsőbb leányiskolája a jövő 1908—9. tanévben az I., II., V. és VI. osztállyal fog megújulni.

A felvételi felvételek a következők:

Az I. osztályba oly 9—10 életévüket betöltött leányok vétetnek fel, kik az elemi iskola IV. osztályát sikeresen végezték s erről bizonyítványt mutatnak fel, vagy ha bizonyítványt felmutatni nem tudnak, megfelelő eredménnyel felvételi vizsgát tesznek.

A II., V. és VI. osztályba oly tanulók vétetnek fel, kik valamely felsőbb leányiskola I. illetve IV. és V. osztályának sikeres elvégzését tanúsító állam érvényes bizonyítványt tudnak felmutatni; azok, kik hasonló foku, de más jellegű iskolából akarnak a II., illetve V. és VI. osztályba lépni, a különböző tárgyakból felvételi vizsgát tartoznak tenni s csak ennek eredményes letétele esetén vétetnek fel az említett osztályokba.

A felvételi vizsgák díjmentesek.

A II., V. és VI. osztályba felvétetnek továbbá azok is, kik a polgári leányiskola I., IV. és V. osztályát jó sikerrel végezték s erről bizonyítványt mutatnak fel; továbbá mindazok, kik a felsőbb leányiskola I., IV. és V. osztályaira előírt tárgyakból szabályszerű magánvizsgálatot tesznek. Ezen magánvizsgálatok lebonyolítására a felsőbb leányiskolák miniszteri biztosához címzett s a felsőbb leányiskola igazgatóságánál beadandó folyamodványban engedélyt kell kérni. A magánvizsgálatokért a szabályzatban előírt díjak (60—10) fizetendők.

A felvételi és magánvizsgálatok június 28-án és augusztus 31-én tartatnak.

A felvételért már ezen iskolai év befejeztekor lehet folyamodni s az igazgatóság folyó év június 15-ig jelentkezket előjegyzésbe veszi.

Minden tanuló évenként beiratai díjban 5 koronát, könyvtár díjban 2 koronát és az országos tanítói nyugdíj intézethez való hozzájárulás fejében 6 koronát, ifjúsági segélyalapra 2 koronát tartozik fizetni.

Az évi tandíj összege 60 korona, mely félévenként, évenegyenként vagy havonként előre fizetendő.

Tanárok, tanítók, lelkészek, továbbá Marosvásárhely szab. kir. város szolgálatában álló egyének gyermekei tandíjmentesek, állami és idegen törvényhatósági alkalmazottak gyermekei féltandíjat fizetnek.

A rendes beiratás szeptember 1—3. napjain történik; az iskolai év szeptember 5-én nyitattik meg, a rendes tanítás pedig szeptember 7-én veszi kezdetét.

Megjegyeztetik, hogy a német és franczi nyelv az I. osztálytól kezdve kötelező.

Rendkívüli tárgyaknak, mint pl. angol, olasz és latin nyelvnek, festésnek stb. tanításáról a városi tanács szívesen gondoskodik, ha ezekre a tanulók kellő számban jelentkeznek.

Végül a vidéken lakó szülők és gyámok figyelmeztetnek, hogy gyermekeik illetve gyámoltjaik elhelyezése iránt az igazgatóságot idejekorán, legkésőbb azonosan folyó év augusztus 1-ig keressék meg, az igazgatóság a gyermekek elhelyezéséről is kellő körültekintéssel gondoskodni fog.

Addig is míg a felsőbb leányiskola és az ezzel egybekötendő interoátus részére megfelelő új épület emeltnék, a városi tanács az esetre, ha a vidéki és interoátus-bani elhelyezést óhajtó tanulók száma a huzanonított eléri, ideiglenes interoátus beállításáról, annak kellő vezetéséről, a növekedő hatályos felügyeletéről és ellátásáról gondoskodni fog.

Egyebekben minden, a felsőbb leányiskolára vonatkozó bővebb felvilágosítást a leányiskola igazgatósága adja meg.

Marosvásárhely szab. kir. város tanácsának, 1908. évi május hó 30-án tartott üléséből.

Dr. Bernády György a. k.,
polgármester.

Sz. 4124—908

Hirdetmény.

Székelyudvarhely város képviselőtestületének 1908. évi június hó 4-én kelt 39—908. számú véghatározatával a Sósfürdőnél építendő hid munkájára új pályázatot hirdet. A hid építésére engedélyezett hitelt 6975 koronában szabta meg.

A fentemlített munkálatok fogantatásának biztosítása céljából az 1908. július hó 12-ik napjának d. e. 9 órájára a Székelyudvarhely városi tanács nagytermében zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi munkálat végrehajtásának elvállalására vonatkozó, az engedélyezett költség után számítandó s a részletes feltételekben előírt 10%-nyi bánatpénzzel ellátott zárt ajánlataikat kitűzött nap d. e. 9 órájáig a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetui.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a város mérnökénél a rendes hivatalos órákban d. e. 8—12 és d. u. 3—5 óráig naponként megtekinthetők.

Kelt Székelyudvarhelyt, 1908. évi július hó 1-én.

Bodó Ferencz,
városi mérnök.

Gotthárd János,
polgármester.

Szám. 1438—908. szb.

Pályázati hirdetmény.

Közhirre teszem, hogy a siménfalvi körbábai állás (székelykereszturi járás) megüresedett. Felhívom pályázni óhajtókat, hogy felszerelt folyamodványukat folyó évi július hó 15-ig hozzám adják be annál is inkább, mert a később érkezett folyamodványokat figyelembe nem veszem

Ezen állással járó javadalmazás:

1. Rendes fizetés 100 korona.

2. Lakbér 40 korona.

3. Minden szülésznel való közreműködésért 2 korona, miért is 8 napon át az illetőt ellátni és látogatást tenni köteles.

Székelykeresztur, 1908. június 21-én.

Gálffy, főszolgabíró.

310—908. szám.

Hirdetmény.

A székelyudvarhelyi m. kir. állami kő- és agyagipari szakiskola felügyelő-bizottsága, a tanulók élelmezésére ezennel zárt ajánlati versenytárgyalást hirdet a következő feltételek mellett:

1. A szakiskolánál 45—50 tanuló élelmezéssel látandó el (részletes étlap az igazgatói irodában megtekinthető).

2. Az ételek kiszolgáltatása 1908. évi szeptember hó 1-én kezdődik és tart 11 hónapon keresztül, vagyis július hó 31-ig.

3. Az élelmezési díjak (II. és III. foku) bélyeges nyugta ellenében, havi utólagos részletekben fizettetnek ki.

4. A zárt ajánlatok lepecsételve és az intézet igazgatóságának czimezve, legkésőbb folyó évi július 20-án d. e. 10 óráig nyújtandók be. Az írásbeli ajánlatban az élelmezés ára fejenként és havonként számokkal és betűkkel pontosan beirandó s az ajánlattevő által aláírandó. A zárt ajánlatához 400 K (négy száz korona) bánatpénz készpénzben, vagy ovadékképes értékpapirokban csatolandó, mely összeg az élelmezés biztosítására, a szerződés aláírásakor 800 K. (nyolcszáz koronára) lesz kiegészítendő.

5. A versenytárgyalás 1908. évi július hó 20-án d. e. 10 órákor tartatik meg, az iskola igazgatói irodában, mely alkalommal az élelmezés három egymásutáni évre (vagyis 1911-ig) adatik ki és az e tárgyban szerződés nyomban meg is köttetik. A felügyelő-bizottság fenntartja magának a jogot arra nézve, hogy a pályázók között, az ajánlattevők által a meghatározandó árakra való tekintet nélkül válaszhasson.

6. A főzéshez való helyiséget és takarék tűzhelyet az iskola élelmezőnek rendelkezésére bocsátja. A főzéshez szükséges tüzfát, valamint a szükségletű konyhai felszerelést élelmező saját költségén köteles beszerezni.

Székelyudvarhely, 1908. évi június hóban.

A felügyelő-bizottság.